

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Posudek oponenta

Autor práce: **Matouš Holada**

Název práce: **Užívání antidepresiv jako příklad medikalizace a farmaceutizace života**

Autor posudku: Eva Kyselá

Návrh klasifikace práce: **výborně**

Základní charakteristika práce.

Práce pojednává o konceptech medikalizace a farmaceutizace obecně a dále pak jako o možných rámcích interpretace nárůstu užívání antidepresiv. Je svou povahou z větší části přehledová. Je doplněna autorovou vlastní analýzou mediálního obsahu novinových článků zaměřených na antidepresiva publikovaných v ČR mezi lety 1996 až 2016.

Většina „přípomínek“ uvedených níže v posudku má spíše charakter návrhů či doporučení v případě dalšího rozpracování tématu.

KONCEPČNÍ STRÁNKA PRÁCE

Má práce jasně formulovaný záměr, cíl, výzkumnou otázku a odpovídají jim závěry?

Cíl práce je jasně formulován jako poukázání na možnost a vhodnost užití konceptu medikalizace pro „pochopení fenoménu současné masové spotřeby antidepresiv“ (s. 7). Sociologická relevance zvoleného cíle je velmi dobře obhájena skrze poukázání na souvislosti s organizací společnosti a realizací sociální kontroly. Cíl práce byl naplněn.

Má práce adekvátně stanovenou a jasně vyloženu metodu a postup řešení?

Autor jasně předesílá záměr a smysl výkladu přehledu literatury. V analytické části práce pak metodu stanovuje jasně a adekvátně jak objemu dat, tak povaze práce a charakteristice analýzy jako doplňku a empirické podpory hlavního výkladu. Doplnění přehledu vlastní analýzou je vhodné i vzhledem k autorově konstatování, že většina odborné debaty se odehrává v USA, tedy diskutované jevy mohou mít v ČR jinou podobu či souvislosti.

Na druhé straně je cíl i způsob jeho naplnění stanoven široce, což s sebou nese jistá úskalí (viz níže).

Jsou jednotlivé části práce (zejm. teoretická a empirická) vyvážené a vhodně propojené, vytváří text konzistentní celek?

Jsou argumentace a text práce a vystavěny logicky, jasně, srozumitelně? Má práce přehlednou strukturu?

Práce je konzistentním celkem směřujícím od obecného výkladu stěžejních pojmů až po konkrétní aplikaci na prezentaci antidepresiv v českých novinách. V tomto smyslu je logika výkladu jasná. Na druhé straně ale právě kvůli zúžení výkladu v jednotlivých krocích (koncepty obecně - koncepty aplikované na antidepresiva - koncepty užitá v analýze) dochází na několika místech k menším či

větším zdvojením výkladu, příkladů apod. Práci to nutně neškodí, leč vzhledem k celkovému autorově stylu (stručný, jasný a vcelku přímočarý) jsou tato zdvojení a návraty nadbytečné a více prostoru tak mohlo být věnováno některým jiným otázkám či příkladům.

Alternativně by bylo možno ve struktuře textu vynechat nejobecnější části a přistoupit rovnou k výkladu medikalizace deprese (autor na ni stejně neustále naráží v první „obecné“ části, bylo by tedy možné ji vztáhnout rovnou k depresi). Tím by se otevřel prostor jít v některých částech více do hloubky diskutovaných témat.

OBSAH PRÁCE

Hodnocení kvality teoretické části práce (relevance k tématu a záměru práce, šíře a hloubka, vhléd autora do problematiky, samostatnost, originalita zpracování,...).

Celkově je obsah práce zpracován na velmi vysoké úrovni – autor se v tématu dobře orientuje, jednotlivé informace a poznatky propojuje organicky a vede tak čtivou diskusi. V části 3.1.1 (Medikalizace smutku) je proto trochu škoda, že vychází v podstatě z jediného zdroje, byť stěžejního v dané oblasti. Možná kdyby záběr práce nebyl tak široký, byl by čas věnovat se jednotlivým otázkám a částem více do hloubky. Na druhé straně chápu logiku a její záměr, s jakým byla práce vedena a napsána.

Hodnocení kvality empirické části práce (adekvátnost použitých metod a postupů vzhledem k cíli práce, správnost aplikace metod a postupů, prezentace a interpretace výsledků,...).

V analytické části autor jasně prokazuje schopnost vlastní analýzy i sběru dat a jejich zpracování, především pak vyvození závěrů, které korespondují s teoretickou částí práce. Je škoda, že nebyl prostor tuto analýzu rozšířit o analýzu „drobnějších“ a méně formálních, o to však mnohdy v populárním diskursu účinnějších, rámců užívaných ve spojitosti s antidepresivy. Autor například zmiňuje, že antidepresiva byla velmi často zmiňována velmi krátce v bulvárním tisku ve spojitosti s životy celebrit apod. (např. v tom smyslu, že po ztrátě partnera dotyčný užíval antidepresiva). Z mého pohledu zrovna tato drobnost dobře zapadá do celkového rámce medikalizace a farmaceutizace smutku, o které autor dobře pojednává v kapitole 3.1.1. Chápu však, že analýza tohoto typu by byla příliš náročná pro tento typ práce.

Hodnocení diskuse a závěrů práce (soulad interpretací a závěrů s výsledky empirických analýz, provedení diskuse závěrů, snaha o vysvětlení závěrů a jejich argumentace, zodpovězení výzkumných otázek, naplnění cílů práce).

Jak jsem uvedla již výše, autor velmi dobře pracuje s vlastními závěry i závěry jiných autorů a vede diskusi, práci tak završuje stručným shrnujícím závěrem. Kvůli širokému záběru práce nezbylo mnoho prostoru pro větší diskusi o sociální kontrole či dopadům medikalizace na sociální organizaci, kterými autor obhajuje relevanci práce. Možná by proto neškodilo zařadit mezi diskusi výsledků vlastní empirické analýzy a závěr práce ještě jednu kapitolu diskuse, která by se vrátila k teoretické části práce již s poznáním daným částí empirickou.

FORMÁLNÍ ASPEKTY PRÁCE

Hodnocení naplnění kritérií odborného textu (rozsah práce (BP 72-126 tis. znaků, DP 108-162 tis. znaků) citační normy, odkazy, popis datových zdrojů, jasnost odlišení myšlenek autora od převzatých, seznam literatury atd.)

Z formálního hlediska práce splňuje veškeré nároky kladené na tento typ prací.

Hodnocení vhodnosti a úplnosti využití informačních zdrojů (literární prameny, databáze, zahraniční literatura, datové zdroje,...)

Autor velmi dobře pracuje s odbornými zdroji, z nichž většinu čerpá ze zahraničí. Přehled zdrojů i jejich zapojení do textu je působivé. Autor rovněž osvědčuje analytické schopnosti při práci s mediálním obsahem.

Hodnocení jazykové, stylistické a grafické úrovně práce (grafická úprava, členění textu, označení příloh, zpracování tabulek, grafů, schémat atp.)

Práce je na vysoké stylistické i jazykové úrovni. Autor píše čtivým a srozumitelným stylem, ačkoliv některým souvětím by občas neuškodilo rozdělení do kratších vět. Přílohou práce mohly být ukázky některých analyzovaných textů, aby si čtenáři mohli udělat lepší představu.

Další poznámky

-

Celkové hodnocení práce

Celkově práci doporučuji k obhajobě s hodnocením **výborně**.

Otázky a náměty k obhajobě

Proč se autor zejména v analytické části práce zaměřuje na antidepresiva (a užívá jich i jako klíčového slova pro vyhledávání článků) a nikoliv na depresi?

Okrajově: čím by mohlo být ovlivněno očekávání pacientů, že lékař učiní pro-aktivní rozhodnutí, místo toho, aby upřímně řekl, že diagnóza je příliš nejasná? (viz str. 20)

Datum: 4. 6. 2017

Podpis: